

Sygn. akt II KK 187/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **P. O.**

skazanej za przestępstwo z art. 252 § 1 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 14 marca 2013 r., sygn. akt II AKa [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 26 września 2012 r., sygn. akt XVIII K [...],
na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazaną kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 września 2012 r., sygn. akt XVIII K [...], oskarżona P. P. została uznana za winną popełnienia przestępstwa z art. 252 § 1 k.k., za które wymierzono jej karę 3 lat pozbawienia wolności.

Apelację od ww. wyroku Sądu Okręgowego wniósł obrońca oskarżonej stawiając zarzuty: obrazy przepisów postępowania tj. art. 7, 92, 410, 424 k.p.k.; obrazy przepisów prawa materialnego (art. 18 § 3 k.k.) i w związku z tym nieskorzystanie z art. 19 § 2 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k. oraz w zw. z art. 60 § 1 k.k., art. 69 § 1 k.k. i z art. 70 k.k.; obrazy przepisów prawa materialnego poprzez

niewłaściwe zastosowanie art. 53 k.k. i w związku z tym błędne niezastosowanie art. 54 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 1, art. 69 § 1 i z art. 70 k.k.; rażącą niewspółmierność wymierzonej P. P. kary. W konkluzji obrońca oskarżonej wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uznanie, iż czyn oskarżonej P. P. wyczerpał znamiona ustawowe określone w art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 252 § 1 k.k. i na podstawie art. 19 § 2 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k. oraz w zw. z art. 60 § 1, art. 69 § 1 i z art. 70 k.k. o skorzystanie wobec niej z nadzwyczajnego złagodzenia kary oraz warunkowego zawieszenia wykonania kary i wymierzenie jej kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 (dwóch) lat z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, i oddanie jej pod dozór kuratora w okresie próby; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Alternatywnie, obrońca oskarżonej zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 60 § 3 k.k. poprzez jego niezastosowanie i tym samym brak zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia wymierzonej kary, w sytuacji, gdy wobec katerycznego brzmienia tego przepisu, Sąd winien rozważyć konieczność zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary wobec oskarżonej. Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zastosowanie art. 60 § 3 w zw. z art. 69 § 1 i z art. 70 k.k. i na tej podstawie nadzwyczajne złagodzenie wymierzonej kary, i wymierzenie jej kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 (dwóch) lat z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w [...] – po rozpoznaniu apelacji obrońcy – wyrokiem z dnia 14 marca 2013 r., sygn. akt II AKa [...], zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W., w przywołanym powyżej zakresie, utrzymał w mocy uznając apelację obrońcy oskarżonej za oczywiście bezzasadną.

We wniesionej kasacji obrońca skazanej P. P. podniósł zarzuty:

1. rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierzetelną i niepełną kontrolę odwoławczą apelacji poprzez brak rozważenia oraz rzeczowego odniesienia się do stawianych w niej zarzutów i podniesionych argumentów, w sposób

- znajdujący wyraz w motywach wyroku, odniesienie się do zarzutów i argumentów apelacji w sposób pobieżny i skrótowy,
2. rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez dokonanie własnych ustaleń faktycznych poprzez przyjęcie, iż w okresie przetrzymywania A. T. przez współoskarżonych skazana w związku ze zdarzeniem kontaktowała się z nimi około 100 razy w sytuacji, gdy taka ilość kontaktów podyktowana była jedynie bliższą znajomością z B. G. i uczuciem jakim go darzyła, zaś nie miało to nic wspólnego z uprowadzeniem pokrzywdzonego,
 3. rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 18 § 3 k.k. poprzez jego niezastosowanie i błędne uznanie, iż charakter zachowań skazanej nie daje podstaw do ustalenia, iż skazana dopuściła się pomocnictwa a nie sprawstwa, w sytuacji, gdy żadną miarą nawet w przypadku przyjęcia teorii obiektywno – materialnej sprawstwa nie można uznać, iż czynności skazanej były na tyle istotne, iż stanowiły o racji bytu zachowania przestępnego współoskarżonych, a tym samym naruszenia art. 19 § 2 k.k. poprzez nierozważenie i nieskorzystanie z prawem przewidzianej możliwości nadzwyczajnego złagodzenia kary,
 4. rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 60 § 1 k.k. w zw. z art. 54 k.k. poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, iż priorytetowe znaczenie dla skorzystania z dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary wobec młodocianego ma ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu, nie zaś względy wychowawcze,
 5. rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 60 § 3 k.k. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji istnienia wymogu obligatoryjnego jego zastosowania wobec skazanej realizującej jego przesłanki,
 6. rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. poprzez nierzetelną i niepełną kontrolę odwoławczą apelacji ujawniającą się całkowitym zignorowaniem normy wynikającej z art. 440 k.p.k., pomimo, iż apelujący

wskazał, iż utrzymanie w mocy orzeczenia, w przypadku nieuwzględnienia zarzutów apelacji winno być zmienione na korzyść oskarżonej w zakresie orzeczonej kary z powodu rażącej jego niesprawiedliwości, zaś Sąd w procesie przeprowadzonej kontroli instancyjnej nie odniósł merytorycznie się do tej kwestii niesprawiedliwości orzeczenia.

W związku z tak sformułowanymi zarzutami obrońca skazanej wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy P. P. Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania, względnie o jego zmianę i złagodzenie wymierzonej skazanej kary na zasadzie art. 60 § 1 k.k. w zw. z art. 54 k.k. i skorzystanie wobec niej z nadzwyczajnego złagodzenia kary oraz warunkowego zawieszenia wykonania kary i wymierzenie jej kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, oddanie jej pod dozór kuratora w okresie próby; alternatywnie o jego zmianę i złagodzenie wymierzonej skazanej kary na zasadzie art. 60 § 3 k.k. i obligatoryjnego skorzystania wobec niej z nadzwyczajnego złagodzenia kary oraz warunkowego zawieszenia wykonania kary i wymierzenie jej kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby i oddanie jej pod dozór kuratora w okresie próby.

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w [...] w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanej P. P. jest bezzasadna w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Rozważania niniejsze rozpocząć należy od omówienia zarzutów z pkt 1, 2 i 6 kasacji (zarzuty naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. oraz art. 433 § 1 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k.), jako, że w zasadzie jako jedyne odnoszą się do orzeczenia Sądu II instancji. Już w tym miejscu należy jednak zasygnalizować, że przywołanie obok przepisu art. 457 § 3 k.p.k. również art. 424 § 1 k.p.k. (pkt 2 kasacji) nie jest zasadne. Ten ostatni przepis odnosi się bowiem do uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji i odpowiednie zastosowanie znajduje w odniesieniu do uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji jedynie wtedy, gdy Sąd ten zmienia

zaskarżone orzeczenie i dokonuje własnej oceny zebranych w sprawie dowodów i własnych ustaleń faktycznych, odmiennych od tych, które poczynił Sąd pierwszej instancji. Z taką natomiast sytuacją nie mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie i dlatego też zarzut obrazy przez Sąd Apelacyjny również art. 424 § 1 k.p.k. nie jest trafny. Nie sposób bowiem podzielić stanowiska skarżącego, iż Sąd odwoławczy poczynił w sprawie własne ustalenia faktyczne odwołując się w uzasadnieniu swojego orzeczenia do wyjaśnień P. P., która stwierdziła, że w okresie przetrzymywania pokrzywdzonego kontaktowała się ze współoskarżonymi około 100 razy.

Odnosząc się natomiast do zarzutów sformułowanych w pkt 1 i 6 skargi kasacyjnej wskazać należy, że lektura uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] pozwala na stwierdzenie, że rozpoznanie zarzutów apelacyjnych przez Sąd odwoławczy było pełne i wyczerpujące, a tym samym odpowiadało wymaganiom sformułowanym w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Sąd odwoławczy w sposób rzetelny przeprowadził kontrolę zaskarżonego orzeczenia Sądu I instancji, rozpoznał wszystkie zarzuty wywiedzione w apelacji, a na kartach pisemnych motywów wyroku przedstawił przekonującą argumentację, z jakich powodów nie zyskały one jego aprobaty.

Sąd Apelacyjny prawidłowo odczytał wymowę skargi apelacyjnej trafnie wywodząc, iż apelacja koncentrowała się na własnej ocenie prawnej zachowania P. P.. To zaś zachowanie zostało, przy odwołaniu się do teorii materialno – obiektywnej, prawidłowo zakwalifikowane jako współsprawstwo, a nie pomocnictwo w popełnieniu przestępstwa z art. 252 § 1 k.k. W pisemnych motywach orzeczenia Sąd Apelacyjny wypunktował, jakie elementy zachowania P. P. przesądziły o przyjęciu koncepcji współsprawstwa wskazując, że jej zachowanie stanowiło istotny wkład w realizację wspólnego przestępczego działania (akceptacja planu wspólnego działania, przekazanie współsprawcom informacji zarówno o opuszczeniu domu przez A. T. jak i o działaniach podejmowanych przez jego rodzinę, wizyta w miejscu przetrzymywania pokrzywdzonego, udział w zyskach z przestępstwa). Zważyć trzeba jednocześnie na fakt, że również Sąd Okręgowy w sposób wyjątkowo obszerny omówił powody, dla których w zachowaniu skazanej

przyjął formę zjawiskową współsprawstwa, nie akceptując jednocześnie poglądu o wystąpieniu pomocnictwa.

Wobec kierunku skargi kasacyjnej niezbędne staje się natomiast przypomnienie, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie poruszano problematykę wymogów, jakie w świetle art. 457 § 3 k.p.k. musi spełniać uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego (zob. m.in. wyroki z dnia 21 września 2000 r., IV KKN 316/00, Lex nr 51096 i z dnia 20 stycznia 2000 r., III KKN 10/98, Lex nr 51450), wskazując, że w zakresie szczegółowości uzasadnienia sądu *ad quem* obowiązek ten jest zależny, z jednej strony, od zawartości uzasadnienia sądu *meriti*, z drugiej zaś, od wartości argumentacji skargi apelacyjnej. Dopuszczalne w praktyce (a w niektórych sytuacjach wręcz pożądane) postępowanie sądu odwoławczego, polegające na odwoływaniu się w motywach orzeczenia do stanowiska zawartego w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji (zwłaszcza wówczas, gdy zarzuty apelacji i uzasadniające je wywody stanowią dowolną polemikę ze stanowiskiem sądu *meriti*), nie oznacza jednak całkowitej rezygnacji z przytoczenia jakichkolwiek konkretnych argumentów, w tym choćby mających odniesienie do wywodów sądu pierwszej instancji.

Powyższe uwagi wraz z analizą pozostałych zarzutów kasacji nie pozwalają natomiast oprzeć się wrażeniu, że autor skargi kasacyjnej miał na celu jedynie zainicjowanie postępowania kasacyjnego bezkrytycznie pomijając konsekwentnie prezentowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, iż rolą sądu kasacyjnego nie jest ponowne "dublujące" kontrolę apelacyjną rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu I instancji. Pozostałe bowiem zarzuty obrały przepisy prawa materialnego (pkt 3 – 5 kasacji) są w istocie rzeczy powtórzeniem zarzutów apelacyjnych i sprowadzają się do wykazania nadmiernej surowości orzeczonej wobec P. P. kary, czy też konieczności zastosowania wobec niej dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary. W tym zakresie niezbędne staje się odesłanie skarżącego do uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], w którym logicznie i rzeczowo odniesiono się również do tych zarzutów, trafnie przesądzając o ich bezzasadności.

Na marginesie należy również wskazać, że postulowana w kasacji zmiana zaskarżonego wyroku przez Sąd Najwyższy jest sprzeczna z treścią przepisu art. 537 § 1 i 2 k.p.k.

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia wniesionej kasacji, Sąd Najwyższy orzekł o jej oddaleniu, jako oczywiście bezzasadnej, przy czym obciążył skazaną kosztami postępowania kasacyjnego.

aw